

Routekaart samenwerking bij machtiging uithuisplaatsing minderjarige

Bijstand politie bij machtiging uithuisplaatsing minderjarige

- De grondslag voor de toepassing van bevoegdheden inzake gezagsuitoefening over minderjarigen op grond van rechterlijke machtigingen, is geregeld in de artikelen 812 en 813 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.
- Een uithuisplaatsing is een ingrijpende gebeurtenis. Als de politie assisteert heeft dit veelal een nóg grotere impact op de betrokkenen. Een goede samenwerking tussen politie en de uithuisplaatser is van belang. Uitgangspunt is dat politie inzet alleen plaats vindt als dit nodig is ter waarborging van de veiligheid en de omstandigheden daarom vragen: bijvoorbeeld als er sprake is van een vermoeden van agressie, een vermoeden van geweld tegen de minderjarige of hulpverlener of een vermoeden van vluchtgevaar van de minderjarige. De G.I. voert het woord, begeleidt de minderjarige, informeert de ouders/voogd en levert nazorg richting de achterblijvers. De bijstand van de politie bestaat uit inspringen waar nodig. De politie voegt uit waar mogelijk.
- Welke inzet de politie in het kader van de bijstand kan leveren, is afhankelijk van de vraag of de uithuisplaatsing plaats moet vinden in een **open** of **gesloten** setting, of er sprake is van een “**reguliere**” of “**spoeduisplaatsing**” en van het **gedrag van de betreffende minderjarige of diens netwerk**.
 - Uitgangspunt is dat er sprake is van *een uitvoerbare machtiging uithuisplaatsing* en de G.I. dus een bed voor de jongere heeft geregeld (evt bij een crisislocatie), alsmede het vervoer daar naar toe. De politie vervoert niet en een jongere kan niet worden opgehouden op het politiebureau: uitzondering daarop is alleen mogelijk in geval van een **spoeduisplaatsing¹ van een minderjarige die agressief- of vluchtgedrag vertoont**.
 - Dwangmiddelen mogen alleen worden toegepast als er sprake is van fysieke agressie of (poging) tot ontvluchting van de minderjarige. In principe worden geen vrijheidsbeperkende maatregelen tegen een minderjarige ingezet als deze in een open setting geplaatst moet worden.
- Als de G.I. al in het gezin aanwezig is om een uithuisplaatsing aan te zeggen en men stuit op weerstand, dan kan in geval van acute nood 112 worden gebeld. In geval er wel weerstand is, maar geen acuut onveilige situatie voor kind of medewerker(s) van de G.I. dan kan met de Operationeel Commandant (OPCO) gebeld worden, die contact legt met het OM (zie onderstaand schema).
- Bij een uithuisplaatsing vanuit een ziekenhuis gelden bijzondere regels.²

¹ Waarbij door de snelheid waarmee uitvoering gegeven moet worden aan de uithuisplaatsing nog geen vervoer en/of plek geregeld kon worden.

² Er kunnen lokale afspraken zijn tussen politie en ziekenhuizen over wanneer en hoe de politie in een ziekenhuis optreedt.

Samenwerking

Gecertificeerde instelling (G.I.)

- Regelt vervoer en plaats in instelling. Indien niet geregeld en er is geen sprake van spoeduisplaatsing, dan geen bijstand politie (einde schema)
- Maakt een risicoinschatting (is er gevaar, agressie of ontvluchting te verwachten?):
→ Niet reëel = uitvoering machtiging uithuisplaatsing door G.I. zelf (einde schema)
→ Wel reëel: verzamelen stukken rechtbank en tijdig telefonisch (0900-8844) contact leggen met Operationeel Commandant (OPCO) van het gebied waar de minderjarige zich (vermoedelijk) bevindt.
- Wanneer de OvJ toestemming heeft gegeven bespreken politie en G.I. samen de wijze van uitvoering van de uithuisplaatsing.
- Na de uithuisplaatsing vindt een evaluatie plaats tussen politie en G.I. Bij voorkeur kort na de uithuisplaatsing en in persoon.
- De G.I. stelt voorafgaan aan de uithuisplaatsing een draaiboek op. Dit draaiboek kan met politie en OM gedeeld worden.
- De G.I. kan bij de voorbereiding desgewenst gebruik maken van een checklist.

Politie

- Politie stelt vast of de machtiging uithuisplaatsing aanwezig is¹ en of dag, datum, tijdstip, naam betrokkene(n) en adres kloppen.
- Politie vult waar nodig de risico-inschatting van G.I. aan met informatie uit eigen systeem.
- Politie neemt telefonisch of via mail contact op met de dienstdoende weekdienst/opvang (jeugd)officier of piketofficier (buiten kantoor-tijden) voor toestemming gevraagde ondersteuning en geeft aan welke bevoegdheden toegepast zouden moeten worden.
- HOvJ maakt na toestemming van de OvJ een machtiging binnentreden op en vermeldt daarin de naam van de door de OvJ aange-
wezen ambtenaar.
- Politie informeert G.I. over de beslissing van het OM en -wanneer de OvJ toestemming heeft gegeven- over de gemaakte uitvoeringsafspraken.
- Wanneer de OvJ toestemming heeft gegeven bespreken politie en G.I. samen de wijze van uitvoering van de uithuisplaatsing.
- Na de uithuisplaatsing vindt een evaluatie plaats tussen politie en G.I. Bij voorkeur kort na de uithuisplaatsing en in persoon.
- Voor de politie is een interne werkinstructie opgesteld

¹ Bij een spoeduisplaatsing kan de machtiging mondeling gegeven zijn (en zijn dus nog niet op schrift gesteld)

OM

- Beoordeelt de aanvraag bijstand politie.
→ Geen toestemming = uitvoering machtiging uithuisplaatsing door G.I. zonder bijstand politie.
→ Wel toestemming (mondeling) = OvJ geeft aan welke bevoegdheden toegepast mogen worden en wijst een politiefunctio-
naris aan voor de uitvoering.

Afgifte minderjarige

- **Minderjarige is niet aanwezig** → de politie maakt de afweging of de jongere wordt opgezocht op de locatie waar hij/zij zich wel mogelijk bevindt. Let op aanwijzingen voor verdenking onttrekking aan het gezag (artikel 279 Sr).
- **Minderjarige is wel aanwezig** →
 - is alleen = geen afgifte ex art. 812 RV. Minderjarige kan ev. op grond van art. 3 Politiewet meegenomen worden. De G.I. informeert de ouder(s).
 - is niet alleen = afgifte ex art. 812 RV.

In geval van geweldstoepassing is de ambtsinstructie op grond van art. 7 Politiewet van toepassing. Er kan sprake zijn van een verdenking van overtreding van artikel 180 Sr (wederspanning).

Vervoer minderjarige

- **Naar niet gesloten instelling (incl. pleeggezin)** = G.I. of ouder(s) regelen vervoer.
- **Naar gesloten instelling** = G.I. regelt vervoer en kan, waar nodig, gebruik maken van Dienst Vervoer & Ondersteuning (DV&O)¹ of de GGZ vervoersdienst. Op dit vervoer is artikel 6.3.5. Jeugdwet van toepassing.

Uitgangspunt is dat de politie niet vervoert.

Alleen wanneer er sprake is van een **spoedhuisplaatsing van een minderjarige die agressief- of vluchtgedrag vertoont** en beveiligd vervoer door de snelheid waarmee de minderjarige uit huis gehaald moet worden nog niet geregeld kon worden, kan een beroep op de politie gedaan worden om de minderjarige naar een geschikte locatie, waaronder het politiebureau, over te brengen (zie onder).

1: DV&O vervoert ook vanuit het huis van de jongeren naar zowel gesloten als open instellingen. DV&O gebruikt voor dit vervoer niet de bussen die zij voor gedetineerden gebruiken, maar hetzelfde (anonieme) vervoersmiddel dat ook wordt ingezet voor vervoeren van personen met verward gedrag. Wél wordt professioneel personeel ingezet met kennis van omgang met minderjarigen.

Verblijf minderjarige op het politiebureau

Verblijf op een politiebureau van minderjarigen die geen strafbare feiten hebben gepleegd is zeer onwenselijk.

Alleen wanneer er sprake is van een **spoedhuisplaatsing van een minderjarige die agressief- of vluchtgedrag vertoont** en vanwege de snelheid waarmee uitvoering gegeven moet worden aan de uithuisplaatsing, nog geen plek in een gesloten instelling of crisiscel geregeld kon worden, kan een minderjarige onder toezicht van de G.I. -voor een zo kort mogelijke periode- in een politiebureau (nooit een cel) opgehouden worden.